

**Ocena zasobów pomocy społecznej
dla powiatu tczewskiego za 2023 rok**

Autor:

Katarzyna Wróbel
Dyrektor Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Tczewie

Tczew, marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI

1	<u>Wprowadzenie</u>
2	<u>Dane o sytuacji demograficznej i społecznej</u>
3	<u>Dane o korzystających z pomocy i wsparcia</u>
3.1	<u>POWIAT - ZADANIA PCPR</u>
4	<u>Inne rodzaje pomocy i świadczeń</u>
5	<u>Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia</u>
6	<u>Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej</u>
6.1	<u>Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej</u>
7	<u>Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego</u>
8	<u>Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej</u>
9	<u>Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia</u>
10	<u>Wnioski końcowe</u>

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w powiecie tczewskim. Jest to powiat ziemski leżący w województwie pomorskim. W jego skład wchodzi miasta i gminy: miasto Tczew, gmina Tczew, miasto i gmina Pelplin, miasto i gmina Gniew, gmina Subkowy, gmina Morzeszczyn. Powiat tczewski graniczy z powiatami: gdańskim, starogardzkim, malborskim, świeckim, kwidzińskim. Siedzibą powiatu jest Tczew. Powierzchnia powiatu tczewskiego wynosi 697 km². Gęstość zaludnienia w powiecie tczewskim wynosi 166 osób na km². Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, osobach korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia powiatu tczewskiego.

Dokument przygotowany został w oparciu o Centralną Aplikację Statystyczną.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na koniec 2022 roku (wg danych GUS) liczba ludności powiatu tczewskiego wyniosła 111 755 osoby, z czego 51 % stanowiły kobiety, a 49 % mężczyźni. Struktura ludności powiatu przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 20,1 %, osoby w wieku produkcyjnym 59 %, a w wieku poprodukcyjnym 20,9 %. W stosunku do roku 2021 liczba ludności spadła.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku stopa bezrobocia w powiecie wyniosła 5,8 %. Stopa bezrobocia dla województwa wynosi 4,6 % dla kraju wynosi 5,1 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie tczewskim wynosiła 2391 osób, w tym 1462 kobiet. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej osób zarejestrowanych wynosił 45,2 %.

Poniżej prezentujemy informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące liczby hospicjów oraz liczby ośrodków dla cudzoziemców na terenie powiatu tczewskiego.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	X	X	X
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	X	X	X

w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	X	X	X
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	X	X	X
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	X	X	X
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	X	X	X
Liczba hospicjów	7	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	0	0	0

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Pomoc i wsparcie w powiecie tczewskim z pomocy społecznej szczebla powiatowego na podstawie decyzji w 2023 roku uzyskały 3 osoby, natomiast liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia ze strony jednostki powiatowej, jaką jest PCPR w Tczewie wynosiła 2 989 osób.

W roku oceny, w stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia na szczeblu powiatowym wzrosła o 39 osoby. Uwzględniane są tu osoby umieszczone w domach pomocy społecznej w przypadku, gdy organem wydającym decyzję jest starosta, osoby niepełnosprawne korzystające ze środków PFRON, rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, a także osoby korzystające z pomocy Wydziału Interwencji Kryzysowej, będącego integralną częścią PCPR w Tczewie oraz cudzoziemcy realizujące Indywidualny Program Integracji. Natomiast liczba rodzin, którym PCPR w Tczewie przyznało świadczenie z pomocy społecznej wzrosła, również z powodu udzielania pomocy cudzoziemcom realizującym Indywidualny Program Integracji.

Zawarte w tabelach dane nie obejmują osób objętych działaniami Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie, działającym przy PCPR w Tczewie.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	2 950	2 989	3 000
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE (z ustawy o pomocy społecznej)				
Liczba osób	2	4	12	13
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	1	0	0
Wiek 0-17	4	0	0	0
Wiek produkcyjny *	5	4	12	13
Wiek poprodukcyjny **	6	0	0	0
Liczba rodzin	7	4	7	13
Liczba osób w rodzinach	8	16	35	37
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	0	4	4

W tym: osoby długotrwale korzystające	10	0	0	0
Wiek 0-17	11	0	0	0
Wiek 18-59	12	0	4	4
Wiek 60 lat i więcej	13	0	0	0
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	4	7	13
Liczba rodzin	15	4	7	13
Liczba osób w rodzinach	16	16	35	37

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

*wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. POWIAT - ZADANIA PCPR

Na koniec 2023 roku w 149 rodzinach zastępczych umieszczonych było 250 dzieci. Na terenie powiatu w ciągu 2023 roku 55 pełnoletnich wychowanków rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej było objętych wsparciem w ramach indywidualnego programu usamodzielnienia, po opuszczeniu pieczy. Wsparcie w/w osobom zapewniał: pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną, pedagog oraz pięciu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie. Zawodowe rodziny zastępcze w 2023 roku korzystały z uprawnienia do 30 dni niesprawowania opieki nad dzieckiem, w związku z wypoczynkiem, dlatego też w w/w okresie zawarto 9 umów na rodzinę pomocową.

Dodatkowo realizowano 4 Indywidualne Programy Integracji, które dotyczą cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

W powiecie tczewskim zadania z zakresu Aktywnego Samorządu są realizowane przez Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON Starostwa Powiatowego w Tczewie.

POWIAT - ZADANIA PCPR (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024	
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	3	0	10
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	4	3	7
Kwota świadczeń w złotych	3	19105	8 450	15 000
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	3	2	7
Kwota świadczeń w złotych	5	14 696	7 348	15 000
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	1	1	0
Kwota świadczeń w złotych	7	4409	1 102	0

POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	9	0	0	0
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (bez Aktywnego Samorządu)				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	4 525 904	5 205 203	6 317 525
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	60	77	80
Wartość dofinansowania w złotych	12	473 775	590 371	935 125
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	483	436	440
Wartość dofinansowania w złotych	14	752 620	753 486	1 000 000
ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	434	536	550
Wartość dofinansowania w złotych	16	783 605	1 030 559	1 000 000
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"				
Liczba świadczeń	17	153	184	190
Wartość dofinansowania w złotych	18	732 222	954 082	1 000 000
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	19	0	0	0
Liczba niepełnosprawnych uczestników	20	0	0	0
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	21	0	0	0
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA - PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	22	0	0	0

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Przy PCPR w Tczewie działa również Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie. W 2023 roku liczba złożonych wniosków w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wyglądała następująco:

-liczba wniosków dotycząca osób do 16 roku życia - **383**,

-liczba wniosków osób powyżej 16 roku życia - **4208**.

Natomiast liczba orzeczeń wydanych w 2023 roku analogicznie wynosiła:

-do 16 roku życia – **360**,

-powyżej 16 roku życia - **3477**.

Zauważyć należy, że w stosunku do 2022 roku liczba orzeczeń dla osób do 16 roku życia spadła, natomiast dla osób powyżej 16 roku życia wzrosła.

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna, to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W powiecie tczewskiego prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu powiatu:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej,
- 7 domów pomocy społecznej, w tym jeden prowadzony na zlecenie Powiatu,
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Tczewie,
- Familijny Dom - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego prowadzona na zlecenie Powiatu.

Od lipca 2020 roku nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucję prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w postaci domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	0	0	0
W TYM (z wierszy 1-6):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	0
Liczba osób korzystających	8	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	0
DZienne Domy Pomocy				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
Kluby Samopomocy				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
Noclegownie i Schroniska dla osób bezdomnych				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

Wyszczególnienie		Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024
Domy Pomocy Społecznej				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	730	730	730
Liczba osób korzystających	2	789	786	780
Liczba osób umieszczonych	3	80	62	58

Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	23	36	30
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	483	478	478
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	52 055 146	61 154 430	64 716 143
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	659	658	658
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	50	50	50
Liczba osób korzystających	24	65	51	50
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	44	41	44
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	4 051 723	4 456 348	5 000 000
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	8	8	8
Liczba osób korzystających	28	8	8	8
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem	29	6	6	6
Roczny koszt prowadzenia	30	469 808	432 000	432 000
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	X	X	X
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	85	85	85
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem	34	33	33	33
Roczny koszt prowadzenia	35	2 445 904	2 785 491	3 182 400
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku oceny, kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie liczyła 32 osób, w tym: dyrektor, zastępca dyrektora, główna księgowa, Przewodnicząca Zespołu ds Orzekania o Niepełnosprawności, 1 pracownik socjalny. Spośród zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie 31 pracowników posiada wykształcenie wyższe, a 1 pracownik policealne. Pracownik socjalny nie posiada specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego. Wśród pracowników, za wyjątkiem kadry kierowniczej, 2 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: staże odbywały 2 osoby.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W powiecie tczewskim środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej w 2023 roku wyniosły **70 103 227 zł**. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 9 794 779 zł (co stanowi 14 %). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 14 362 740 zł, co stanowi 20 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 54 446 467 zł, co stanowi 78 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia nie wydatkowano żadnych środków. W dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza wydatkowano 42 490 zł, co stanowi 0,06 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 1 251 530 zł, co stanowi 2% ogólnych wydatków polityki społecznej.

Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe:

- Domy pomocy społecznej (51 469 513 zł),
- Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych (8 715 764 zł),
- Rodziny zastępcze (5 646 976 zł).

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (zadania własne i zadania zlecone) w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny	Prognoza 2024
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	60 308 448	70 103 227	69 954 905
W tym: w budżecie PCPR	2	6 965 021	7 543 756	8 337 518
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	6	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	43 831 492	51 469 513	50 166 560
w tym: w budżecie PCPR	8	0	0	0
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	10	0	0	0

85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	25 000	0	3 500
w tym: w budżecie PCPR	12	5 000	0	3 500
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	0	153	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	0	153	0
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	15	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	16	0	0	0
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	20	0	0	0
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	1 253 449	1 486 478	1 610 440
w tym: w budżecie PCPR	22	1 253 449	1 486 478	1 610 440
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	23	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	24	X	X	X
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania	25	323 760	367 756	454 194
w tym: w budżecie PCPR	26	323 760	367 756	454 194
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi	27	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	28	0	0	0
85230- Pomoc w zakresie dożywiania	29	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	30	0	0	0
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	56 144	30 172
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	56 144	30 172
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę	33	0	56 144	30 172

uzupełniającą)				
w tym: w budżecie PCPR	34	0	56 144	30 172
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	36	0	0	0
85278- Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	1 647 407	1 066 423	111 786
w tym: w budżecie PCPR	40	0	0	3 596
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	258 716	295 020	336 960
w tym: w budżecie PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	650 345	757 599	915 000
w tym: w budżecie dyspozycji PCPR	44	650 345	757 599	915 000
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	245 821	198 911	15 000
w tym: w budżecie PCPR	48	93 205	5 893	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415- Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	41 620	42 490	56 170
w tym: w budżecie PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i	55	0	0	0

rentowe z ubezpieczenia społecznego				
w tym: w budżecie PCPR	56	0	0	0
85504 - Wspieranie rodziny	57	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	58	0	0	0
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	60	0	0	0
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	62	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	5 339 172	5 646 976	6 417 697
w tym: w budżecie PCPR	66	4 524 574	4 869 733	5 320 616
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	6 691 666	8 715 764	9 837 426
w tym: w budżecie PCPR	68	114 688	0	0
85513 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	70	0	0	0
85514 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	72	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa PCPR w Tczewie polega na udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W latach 2021 -2023 powiat tczewski **w ramach grantu realizował projekt**

„Pomorskie dzieciom” (na lata 2021 – 2023) mający na celu wsparcie w walce z epidemią COVID-19 rodzin zastępczych, ich wychowanków, osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą oraz pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na ten cel Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie otrzymało środki w wysokości **196 250 zł, w tym 185 347,22 zł ze środków europejskich oraz 10 902,78 zł ze środków budżetu państwa**. Dodatkowo do realizacji Programu przystąpiły również placówki opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu tczewskiego.

Pozyskano także środki **w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 roku**. Program polegał na częściowej refundacji wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. **łącznie uzyskano 81 120 zł**.

Dodatkowymi finansami były także pozyskane środki na realizację programu osłonowego (**program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**) na łączną kwotę **5 000 zł**, jednakże w 2023 r. nie był on realizowany z uwagi na brak osób zainteresowanych jego prowadzeniem oraz nie zebraniem grupy.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W powiecie tczewskim, w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej Zgromadzenie Sióstr Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą władz generalnych w Niegowie prowadzi Dom Pomocy Społecznej dla 114 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Dodatkowo realizowane jest w formie zlecenia zadanie prowadzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego dla 8 dzieci. Placówka jest prowadzona przez Fundację „Mały Bohater” z Gdańska.

10. Wnioski końcowe

Analizując ocenę zasobów pomocy społecznej w powiecie tczewskim warto zwrócić uwagę na następujące kwestie, które wiążą się także z koniecznością uwzględnienia ich w budżecie powiatu na lata następne:

I. Działania na rzecz osób korzystających z pomocy i wsparcia, w tym osób niepełnosprawnych.

Dane dotyczące osób korzystających z pomocy i wsparcia na terenie powiatu tczewskiego za 2023 rok można zauważyć, że liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w stosunku do roku ubiegłego minimalnie wzrosła (2022 rok – 2950, 2023 rok – 2989). W grupie tej, zgodnie z wytycznymi, uwzględniono: osoby, które otrzymały pomoc na podstawie ustawy o pomocy społecznej, osoby umieszczone w domach pomocy społecznej, w przypadku, gdy starosta jest organem wydającym decyzję, osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń w ramach środków PFRON, rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające oraz usamodzielnianych wychowanków, osoby korzystające ze wsparcia Wydziału Interwencji Kryzysowej, a także cudzoziemców realizujących Indywidualne Programy Integracji.

Zwrócić należy uwagę, iż środki finansowe PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2023 roku wzrosły w stosunku do lat ubiegłych. W 2023 roku wnioski o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych złożyło 815 osób (w tym 195 dotyczyło opiekunów), wypłacono dofinansowanie 436 osobom. Wpłynęło 934 wniosków o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, z czego wypłacono dofinansowanie dotyczące 536 osobom (zaznaczyć należy, że rozbieżność między ilością wniosków a wypłaconym dofinansowaniem wg ilości wnioskodawców wynika z faktu, iż 1 osoba mogła złożyć kilka wniosków). Spośród 94 wniosków o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

indywidualnych osób niepełnosprawnych zrealizowano 77 wniosków.

Część wniosków rozpatrzono negatywnie ze względu na nie spełnianie kryteriów niezbędnych do uzyskania dofinansowania. Część osób zrezygnowała z realizacji zadania, pomimo pozytywnego rozpatrzenia wniosku.

II. Funkcjonowanie domów pomocy społecznej.

Na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej, w tym 6 prowadzonych przez Powiat oraz 1 (w Bielawkach) prowadzony na zlecenie Powiatu. W 2023 roku liczba osób korzystających z opieki w domach pomocy społecznej wynosiła 786 osoby (spadek o 3 w stosunku do roku poprzedniego). W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie wystawiło 62 decyzje umieszczające w domach. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca z wszystkich domów z terenu powiatu tczewskiego wzrósł z kwoty 5 706,07 zł w 2022 roku do 6 566,72 zł w 2023 roku (wzrost o 860,31 zł).

III. Poradnictwo specjalistyczne i działania na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Poradnictwo specjalistyczne (m.in. prawne, psychologiczne i rodzinne) na terenie powiatu tczewskiego świadczy Wydział Interwencji Kryzysowej, będący w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie.

Średni czas oczekiwania na poradę psychologiczną wynosił do 2 tygodni, a na poradę prawną do 3 tygodni, co wynika z liczby osób korzystających z pomocy oraz problemów kadrowych. Jedną z grup korzystających ze wsparcia są osoby doświadczające przemocy. Ich liczba w stosunku do roku ubiegłego zmalała (2022 rok - 41 osób, 2023 rok - 23).

Wzorem lat ubiegłych także w 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie pozyskało środki na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, który jest finansowany z funduszy otrzymywanych z budżetu państwa. Nie zrealizowano jednak tego zadania z uwagi na brak zainteresowania osób do prowadzenia programu oraz nie zebranie grupy.

W 2023 r. zorganizowano szkolenie dla kadry pomocy społecznej na temat: „Wsparcie nastolatków w kryzysie psychicznym – samouszkodzenia, kryzys suicydalny”.

Dodatkowo pracownicy Wydziału realizują także szereg działań profilaktycznych, które mają na celu ograniczenie i przeciwdziałanie zjawiskom niepożądanym społecznie, wraz z propagowaniem zachowań alternatywnych. Do stałych inicjatyw Wydziału (poza indywidualnym wsparciem specjalistycznym) należą:

- grupy edukacyjne dla rodziców,
- grupa wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej (w 2023 r. nie była realizowana),
- warsztaty profilaktyczne w szkołach,
- grupa wsparcia dla rodzin zastępczych, z elementami szkoleniowymi (w 2023 r. nie była realizowana),
- Ogólnopolski Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem,
- organizacja działań w ramach kampanii ONZ „16 Dni Akcji Przeciwko Przemocy ze Względem na Płeć” – kampania informacyjno-edukacyjna w celu uświadomienia zjawiska przemocy we współczesnym świecie. Na bieżąco zamieszczano materiały edukacyjne oraz przybliżono zagadnienia związane z przebiegiem Kampanii.

W zakresie zabezpieczania miejsca dla osób doświadczających przemocy, PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej, współpracuje z Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób

Doświadczających Przemocy w Rusocinie. W 2023 r. nikt nie zwrócił się o tą formę wsparcia. Z uwagi na konieczność realizowania zadania własnego powiatu, jakim jest prowadzenie lub zlecenie prowadzenia domu samotnej matki (choć potrzeby w tym zakresie są znikome) zawarto porozumienie o współpracy z Caritas Archidiecezji Gdańskiej, prowadzącym w/w placówkę w Gdańsku-Matemblewie. W 2023 r. nie wydano żadnej decyzji kierującej.

IV. Rozwój systemu pieczy zastępczej.

Pieczę zastępczą dzielimy na instytucjonalną i rodzinną. W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej, zapewniającej dzieciom opiekę całodobową na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie oraz placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego – „Familiijny Dom” w Tczewie (prowadzony na zlecenie Powiatu od września 2021 roku).

W 2023 roku w skład Centrum wchodzi:

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego z siedzibą w Tczewie przy ul. Wyspiańskiego 2a – **dla 14 wychowanków,**
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego z siedzibą w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21 – **dla 14 wychowanków,**
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego i interwencyjnego z siedzibą w Tczewie przy ul. Kossaka 16 - **dla 14 wychowanków.**

Na dzień 31.12.2023 roku wszystkie miejsca w placówce były wykorzystane.

„Familiijny Dom” w Tczewie jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego. Zapewnia opiekę 8 dzieciom. Na dzień 31.12.2023 roku wykorzystane były wszystkie miejsca.

Rodzinną pieczę zastępczą na terenie powiatu tczewskiego na koniec 2023 roku zapewniało **149 rodzin**, w których przebywało **250 dzieci**. Analizując dane zauważyć można, iż liczba rodzin i rodzinnych domów dziecka utrzymuje się na zbliżonym poziomie (2021 rok - 150 rodzin, 2022 rok - 150 rodzin, 2023 rok - 149). Widoczna jest dysproporcja pomiędzy liczbą rodzin zastępczych niezawodowych (42) i zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka) (6) w stosunku do rodzin zastępczych spokrewnionych (101). W związku z powyższym nadal istotnym jest prowadzenie działań mających na celu pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych. Kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe są zobowiązani przepisami prawa do ukończenia szkolenia. W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych, takie szkolenie nie jest wymagane. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie rok rocznie podejmuje działania mające na celu podwyższenie kompetencji wychowawczych przez wszystkie typy rodzin poprzez organizowanie różnego rodzaju szkoleń, spotkania w ramach poradnictwa specjalistycznego. Dodatkowo rodziny, na własny wniosek, są obejmowane wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. PCPR w Tczewie zatrudnia 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, z których każdy może swą opieką objąć jednorazowo do 15 rodzin.

V. Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej oraz opuszczających domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Kolejnym obszarem działań PCPR w Tczewie jest pomoc dla pełnoletnich osób

opuszczających system pieczy zastępczej (na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) oraz placówki wymienione w ustawie o pomocy społecznej. Osoby te, zgodnie z przepisami prawa, mogą otrzymywać pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym poprzez częściowe pokrywanie opłat za wynajem pokoju lub mieszkania.

Wszystkie działania realizowane w obszarze polityki społecznej w powiecie tczewskim wpisują się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 - 2025.

Przyglądając się bliżej obszarowi polityki społecznej w powiecie tczewskim należy zauważyć, że dysponuje on bogatą infrastrukturą, w skład której wchodzi doskonale funkcjonujące placówki i instytucje. Gwarantują one zaspokojenie podstawowych, a więc najważniejszych potrzeb życiowych mieszkańców.

Wzorem lat ubiegłych ważnym jest, by uwzględnić wymiar występujących problemów społecznych w planowaniu budżetu, zwłaszcza, że przedstawione dane ukazują konieczność stopniowego zwiększenia nakładów i środków na realizację niektórych nałożonych ustawowo zadań w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej.